

Uitwerkingen

Concept D3

Markt
(deel 3)

Antwoorden van D3-1

- a) Een schema/overzicht van alle productiefasen die een product doorloopt, van oerproducent naar consument.
- b) Vijf, want er wordt vijf keer iets gekocht/verkocht.
- c) Minimumprijs, onder deze prijs geen verkoop, gunstig voor de producent.
- d) Door een kleiner aanbod af te spreken, gaat de prijs omhoog via de markt. Chocolade wordt schaarser.
- e) Prijskartel \Rightarrow overschotten. Door de hogere prijs zullen de producenten meer aanbieden, terwijl de consumenten minder vragen (aanbod > vraag \Rightarrow overschotten).
- f) Het totale aanbod van alle producenten gezamenlijk bij verschillende prijzen.
- g) De verkoopprijs is € 1,60 (bij $q = 2,4$ mln.) de kostprijs is dan ook € 1,60. M.a.w. de GW; de winst per product = 0, dus is de TW = 0. Controle:

$$\begin{array}{lclcl} \text{TO} = & p \cdot q & = & \text{€ } 1,60 \cdot 2,4 \text{ mln.} & = \text{€ } 3,84 \text{ mln.} \\ \text{TK} = & \text{GTK} \cdot q & = & \text{€ } 1,60 \cdot 2,4 \text{ mln.} & = \text{€ } 3,84 \text{ mln.} \end{array}$$

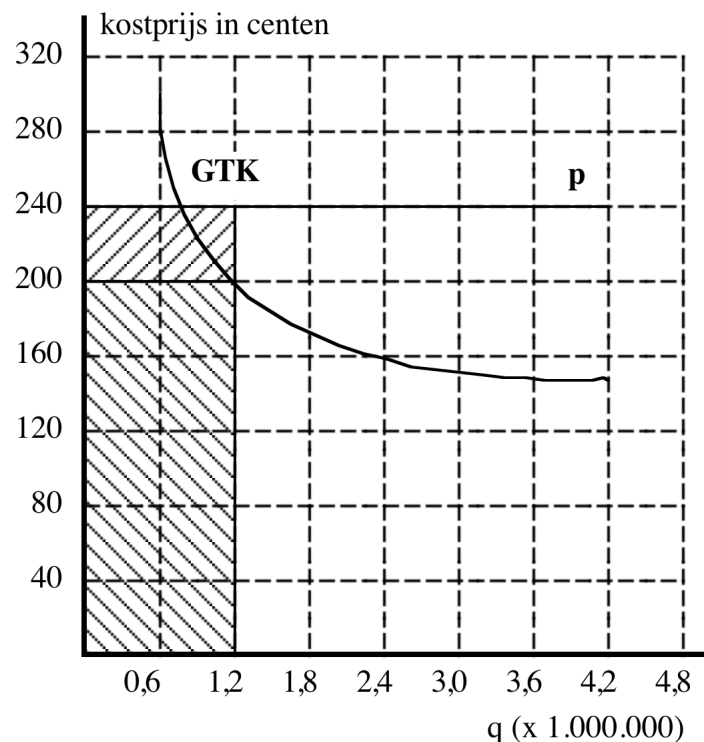
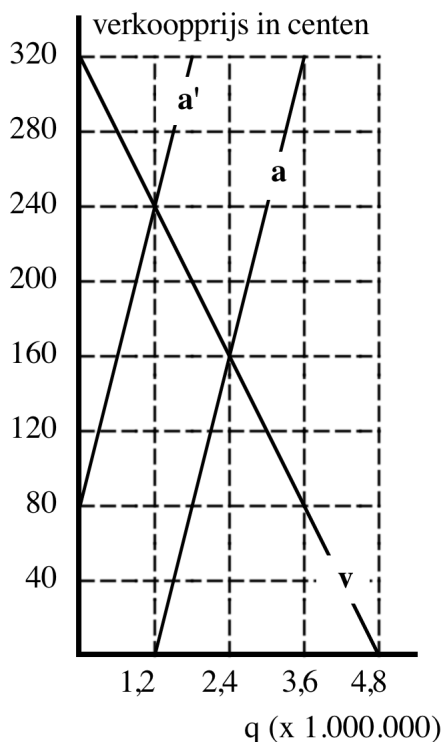
$$\text{TW} = \text{GW} \cdot q = \text{€ } 0,00 \cdot 2,4 \text{ mln.} = 0 \text{ mln.}$$

- h) De verkoopprijs wordt € 2,40 (bij $q = 1,2$ mln.) de kostprijs is dan € 2,-:

$$\begin{array}{lclcl} \text{TO} = & p \cdot q & = & \text{€ } 2,40 \cdot 1,2 \text{ mln.} & = \text{€ } 2,88 \text{ mln.} \\ \text{TK} = & \text{GTK} \cdot q & = & \text{€ } 2,- \cdot 1,2 \text{ mln.} & = \text{€ } 2,40 \text{ mln.} \end{array}$$

$$\text{TW} = \text{GW} \cdot q = \text{€ } 0,40 \cdot 1,2 \text{ mln.} = \text{€ } 0,48 \text{ mln.} = \text{€ } 480.000$$

i)

Antwoorden van D3-2

- a) Het geheel van vraag naar en aanbod van een bepaald goed.
Voorbeeld: arbeidsmarkt, woningmarkt.
- b) Het geheel van vraag naar en aanbod van een bepaald goed.
Vragers, aanbieders en goederen zijn aanwezig en de markt is aanwijsbaar.
Voorbeeld: winkels, een weekmarkt.
- c) Aantal aanbieders en de aard van de goederen.
- d) Heterogene goederen bij monopolistische concurrentie (consument maakt onderscheid).
Homogene goederen bij volkomen concurrentie (consument maakt geen onderscheid).
- e) Een marktform met weinig aanbieders.
- f) Moordende concurrentie, productdifferentiatie.
Kartelvorming (prijsafspraken), prijsleider.
- g) Dit is een horizontale curve. Verticaal staat de prijs en horizontaal de hoeveelheid. Dit is een horizontale lijn omdat de producent geen invloed heeft op de prijs, deze wordt door de markt bepaald.
- h) De collectieve vraagcurve naar het goed.

Antwoorden van D3-3

- a) Een marktform waarbij er één aanbieder is.
- b) Er is concurrentie van trein, metro, tram, taxi, auto.
- c) Nee, monopolistische concurrentie heeft heel veel aanbieders.
- d) Huur van bedrijfspand, afschrijvingen op de bussen; onafhankelijk van de kaartenverkoop.
- e) benzine, loon; afhankelijk van de kaartenverkoop.
- f) $TO = € 5 \times 2.000.000 = € 10.000.000$
 $TK = 8.000.000 + (0,35 \times 2 \text{ mln.}) = 8.000.000 + 700.000 = € 8.700.000$
- $\underline{\hspace{10em}}$
 $TW = TO - TK = € 1.300.000$
- g) De procentuele verandering van de gevraagde hoeveelheid ($\% \Delta q_v$) a.g.v. een procentuele verandering van de prijs ($\% \Delta p$).
- h) De situatie van een busmaatschappij in een grote stad Rotterdam is anders dan die van een vervoersbedrijf in een kleine stad als Goes. Het bedrijf in Rotterdam heeft veel meer concurrentie (o.a. ook van de tram en metro) dan het bedrijf in Goes.
- i) Het zijn substitutiegoederen (de taxi en de bus kunnen elkaar vervangen).
- j) AMZ: $E_{pv} = -1/2$
 Prijs stijgt met 10%, dus hoeveelheidsverandering is $(-1/2 \times 10\% =) -5\%$.
 Dus het aantal kaarten wordt 1.900.000 (2 mln. - 5% = 1,9 mln.)
- $TO = € 5,50 \times 1.900.000 = € 10.450.000$
 $TK = 8.000.000 + (0,35 \times 1,9 \text{ mln.}) = 8.000.000 + 665.000 = € 8.665.000$
- $\underline{\hspace{10em}}$
 $TW = TO - TK = € 1.785.000$
- k) Minder, want de hoeveelheid zal sterker afnemen door de prijselastische vraag.
- l) $MK = GVK = € 0,35$

Antwoorden van D3-4

- a) Wettelijk monopolie, één aanbieder met het wettelijk alleenrecht
- b) Ja, want er is maar één aanbieder. Wat alle mensen samen vragen, wordt gekocht bij dit postbedrijf en vormt dus de afzet van het postbedrijf.
- c) Als: $P = 0 \Rightarrow Q = 100$
 $Q = 0 \Rightarrow P = 100$
 Deze punten dienen door een rechte lijn verbonden te zijn.
- d) Punten zijn bijv.: $Q = 0 \Rightarrow GVK = 60$
 $Q = 50 \Rightarrow GVK = 35$
 $Q = 120 \Rightarrow GVK = 0$
 Deze punten dienen door een rechte lijn verbonden te zijn.
- e) Bij: $Q = 0 \Rightarrow TVK = GVK \cdot Q \Rightarrow TVK = -0,5 Q^2 + 60Q \Rightarrow TVK = 0$
 $Q = 10 \Rightarrow TVK = -0,5 Q^2 + 60Q \Rightarrow TVK = 550$
 Dus: $MK = \Delta TVK / \Delta Q \Rightarrow MK = 550 / 10 = 55$
- f) Bij: $Q = 40 \Rightarrow TVK = -0,5 Q^2 + 60Q \Rightarrow TVK = 1.600$
 $Q = 50 \Rightarrow TVK = -0,5 Q^2 + 60Q \Rightarrow TVK = 1.750$
 Dus: $MK = \Delta TVK / \Delta Q \Rightarrow MK = 150/10 = 15$.
- g) Voor de MK-functie de punten (5,55) en (45,15) verbinden.
 NB: de 5 resp. 45 zijn de "tussenwaarden" van (0 en 10) resp. (40 en 50)
- h) Maximale winst bij: $MO = MK$; Je hebt de GO lijn al en daarmee kun je de MO lijn tekenen. Het snijpunt $MO = MK$ ligt bij $Q = 40$.
 Uit de prijsafzetfunctie $Q = -P + 100$ volgt: $GO = P = -Q + 100$
 als: $Q = 40$ is de bijbehorende prijs 60 cent.
- i) $TO = € 0,60 \times 40$ miljoen = € 24 miljoen.
 $TVK = € 0,40 \times 40$ miljoen = € 16 miljoen.
 $TCK =$ € 8 miljoen.
 $TK = TVK + TCK =$ € 24 miljoen.
- TW = 0
- j) Maximale omzet als $MO = 0$; MO-functie is af te leiden uit de GO-lijn, de MO loopt immers twee keer zo steil: $GO = P = -Q + 100 \Rightarrow$
 $MO = -2Q + 100$
 $MO = 0 \Rightarrow 0 = -2Q + 100 \Rightarrow 2Q = 100 \Rightarrow Q = 50$ (miljoen).
- k) Nee, want er wordt dan verlies gemaakt.

Antwoorden van D3-5

- a) De MO loopt twee keer zo steil als de GO. De MO begint dus ook in (0, 80), maar eindigt in (6, 0).
- b) Als de $MO = 0$, dus bij (6, 0).
- c) In het snijpunt $MO = MK$. Aflezen: $q = 4,5$ miljoen
- d) Het gebied tussen de punten (0, 35) (4,5, 35) (4,5, 50) en (0, 50)
- e) De maximale winst is 4,5 mln. kilo x (€ 0,50 - € 0,35) = € 675.000.
 Hiervan wordt € 67.500 (= 10%) aan provisie betaald.

Antwoorden van D3-6

- a) Relatief weinig aanbieders (vijf bedrijven) hebben een relatief groot deel van de afzet. (in 1993 is dit 46,3% van de afzet).
- b) Monopolistische concurrentie; veel aanbieders van heterogene producten.
- c) Bijbehorende apparatuur zoals videobanden, een verzekering, accessoires, enz.
- d) $Ek = \% \text{ verandering vraag naar accessoires} / \% \text{ prijsverandering van camcorders}$
- e) Prijsdaling camcorders: $Ek = + / - = \text{negatief}$.
Prijsstijging camcorders: $Ek = - / + = \text{(ook) negatief}$.
- f) Een moordende concurrentie.
- g) Verbetering van: service, verkooppunten, kwaliteit, innovatie, sponsoring, reclame, enz.
- h) Stel de afzet in 1992 op 100. De afzet in 1993 is dan 105.
In 1992 had Panasonic een afzet van 9,5% van 100 = 9,5.
In 1993 had Panasonic een afzet van 11,2% van 105 = 11,76.
Dus de stijging is $(11,76 - 9,5) / 9,5 \times 100\% = 23,8\%$.

Antwoorden van D3-7

- a) Weinig aanbieders en een heterogeen product.
- b) Beide stellen de prijs op € 0,50 (geknikte prijsafzetlijn) en verkopen 1 mln. pennen. Dat is 32 procent van de markt. De totale marktomvang is dus 3,125 miljoen pennen.

OPMERKING: Voor beantwoorden van onderstaande vragen, eerst de beide MO-lijnen tekenen (de MO-lijn snijdt de p-as in hetzelfde punt als de GO, maar MO-lijn is tweemaal zo steil als de GO).

- c) De MO = MK (voor Penschrijf) bij $q = 1$. De bijbehorende prijs (= GO) is € 0,50. De prijs moet voor Penschrijf dus niet stijgen.
- d) Het rechthoekige gebied tussen de GO en de GTK ter hoogte van $q = 1$.
De winst is daar $(€ 0,50 - € 0,25) \times 1 \text{ mln.} = € 250.000,-$
- e) MO = 0 (voor Penschrijf) bij $q = 1,5 \text{ mln.}$ de bijbehorende $p = € 0,375$
 $TO = p \cdot q = 1,5 \text{ mln.} \times € 0,375 = € 562.500,-$
- f) GO = GTK (voor Bic) bij $q = 1,25 \text{ mln.}$ De prijs mag dus niet lager zijn dan 37,5 cent.

Antwoorden van D3-8

- a) Kartel; het is een samenwerkingsverband waarbij de makelaars zelfstandig blijven.
- b) De Wet Economische Mededinging; het handhaven van een gezonde concurrentie.
- c) aanwijzingen geven, (gegevens) openbaar maken, (prijs) voorschriften geven, kartel verbieden
- d) Nieuwe Mededingingswet (deze wet is conform de Europese wetgeving t.a.v. kartelvorming).
- e) Verbieden.
- f) Tertiair, want het is commerciële dienstverlening.

Antwoorden van D3-9

- a) Een monopolie.
 b) Tertiaire, er is sprake van commerciële dienstverlening.
 c) Van een overheidsbedrijf wordt een privaatrechtelijk bedrijf gemaakt.
 d) Dit levert schaalvoordelen op, innovatie (research) en continuïteit zijn beter, betere toegang tot de vermogensmarkt.
 e) Een dergelijk bedrijf heeft weinig concurrentie dus is machtsmisbruik mogelijk en efficiënte productie is niet nodig met het risico van verspilling.
 f) Heffing opleggen, wettelijk verbieden of er een overheidsbedrijf van maken.

Antwoorden van D3-10

- a) $Q_v = Q_a \Rightarrow -10P + 4.000 = (40P - 2000) / 3 \Rightarrow -30P + 12.000 = 40P - 2.000 \Rightarrow 14.000 = 70P \Rightarrow P = 200$
- b) $Q_v = -10 \times 200 + 4000 = 2.000$ miljoen ton
 of: $Q_a = 40 \times 200 - 2.000 / 3 = 2.000$ miljoen ton.
- c) Beide lijnen gaan door het hierboven berekende punt: (2.000, 200)
 vraagcurve: $P = 0 \Rightarrow Q_v = 4.000$ (4.000, 0)
 $Q_v = 0 \Rightarrow 10P = 4.000 \Rightarrow P = 400$ (0, 400)
 aanbodcurve: $P = 0 \Rightarrow Q_a = -2.000 / 3 \Rightarrow Q_a = -666$ (-666, 0)
 $Q_a = 0 \Rightarrow 40P = 2.000 \Rightarrow P = 50$ (0, 50)
- d) Bij $P = 350 \Rightarrow Q_a = 40 \times 350 - 2000 / 3 = 4.000 \Rightarrow$
 $Q_v = -10 \times 350 + 4000 = 500$
- aanbodoverschot = $\frac{4.000 - 500}{1} = 3.500$ miljoen ton.
- e) Aanbodoverschot x garantieprijs = 3.500 miljoen ton x € 350 = € 1.225.000 miljoen

Antwoorden van D3-11

- a) Prijs ervan stijgt, omdat het aanbod beperkt wordt gehouden.
 b) Maximum.
 c) $Q_v = Q_a \Rightarrow -18P + 100 = 2P - 6 \Rightarrow 106 = 20P \Rightarrow P = € 5,30$
 $P = € 5,30 \Rightarrow Q_v = -18 \times 5,30 + 100 = 4,6$
 $Q_a = 2 \times 5,30 - 6 = 4,6 \quad Q = 46.000$ km/week
 Het aantal afgelegde taxikilometers per week is dus 46.000
 Per jaar is dat 46.000×52 weken = 2.392.000 km.
- d) Er rijden dus $2.392.000 / 47.840 = 50$ taxi's.
- e) De omzet is $€ 5,30 \times 2.392.000 = € 12.677.600$
 De kosten zijn $€ 2,30 \times 2.392.000 = € 5.501.600$
- De winst is dus $\frac{€ 12.677.600 - € 5.501.600}{1} = € 7.176.000$
 Af te dragen vennootschapsbelasting is 35% = $€ 2.511.600$
- f) Aangezien het vergunningenbeleid versoepeld wordt, zal een taxibedrijf aan minder normen behoeven te voldoen. Dit kan ten koste gaan van de veiligheid en/of het comfort van de taxi's.
- g) $Q_v = Q_a \Rightarrow -18P + 100 = 2P - 4 \Rightarrow 20P = 104 \Rightarrow P = 5,20$
 $P = 5,20 \Rightarrow Q_v = -18 \times 5,20 + 100 = 6,4$
 $Q_a = 2 \times 5,20 - 4 = 6,4 \Rightarrow Q = 64.000$ km/week
 Het oude taxitarief was € 5,30 en wordt nu € 5,20. Maar de taximarkt is nog steeds in evenwicht.

Antwoorden van D3-12

- a) $\text{€ } 10 \Rightarrow qv_b = 400.000 \Rightarrow TO_b = p \cdot q = \text{€ } 10 \cdot 400.000 = \text{€ } 4.000.000$
- b) $\text{€ } 50 \Rightarrow qv_m = 10.000 \Rightarrow TO_m = p \cdot q = \text{€ } 50 \cdot 10.000 = \text{€ } 500.000$
- c) $TO = TO_b + TO_m = \text{€ } 4.000.000 + \text{€ } 500.000 = \text{€ } 4.500.000$
- d) $\text{€ } 12 \Rightarrow qv_b = 350.000 \Rightarrow TO'_b = p \cdot q = \text{€ } 12 \cdot 350.000 = \text{€ } 4.200.000$
 De toename van de totale omzet van de “bestseller” is $\text{€ } 200.000$ ($4.200.000 - 4.000.000$).
 Voor interne subsidiëring van het “moeilijke boek” is dus $\text{€ } 200.000$ beschikbaar.
- e) We zien dus dat: omzet stijgt ondanks dat de prijs hoger is geworden. De vraag daalt minder dan de prijs stijgt ($\% \Delta p > \% \Delta qv$). Conclusie: de vraag naar “bestsellers” is dus inelastisch; de vraag reageert zwak op een prijsstijging.
- f) Voor de interne subsidiëring is $\text{€ } 200.000$ beschikbaar. De oude omzet van het “moeilijke” boek was $\text{€ } 500.000$. De prijs van het “moeilijke” kan dalen zodanig dat de omzet nog slechts $\text{€ } 300.000$ is. De nieuwe omzet mag $\text{€ } 200.000$ lager zijn. Per saldo heeft de uitgever dan toch een gelijke omzet; $\text{€ } 200.000 + \text{€ } 300.000 = \text{€ } 500.000$.
- g) $\text{€ } 25 \Rightarrow qv_m = 12.000 \Rightarrow TO_m = p \cdot q = \text{€ } 25 \cdot 12.000 = \text{€ } 300.000$
 $\text{€ } 150 \Rightarrow qv_m = 2.000 \Rightarrow TO_m = p \cdot q = \text{€ } 150 \cdot 2.000 = \text{€ } 300.000$
- h) Het “moeilijke” boek zal tegen een prijs van $\text{€ } 25$ worden verkocht, dan is de afzet het hoogst; meer mensen kopen dat boek.
- i) De warenhuizen en supermarkten moet “bestsellers” tegen een kunstmatig hoge prijs verkopen. Terwijl zij willen concurreren met scherpe lage prijzen.
- j) De lezers van de (eigenlijk goedkopere) “bestseller” boeken. Zij betalen immers een hogere prijs dan de normale marktprijs.

Antwoorden van D3-13

- a) Voor een ondernemer op de markt van volkomen concurrentie is de prijs een gegeven, hij is hoeveelheidsaanpasser (beslist hoeveel hij gaat produceren). Voor een ondernemer op een markt van monopolistische concurrentie is de prijs geen gegeven, hij moet beslissen hoeveel hij gaat produceren én tegen welke prijs.
- b) Bij beide zijn er veel aanbieders.
- c) Het marktaandeel van de goedkopere merken gaat dalen. Consumenten gaan met een hoger inkomen meer merkartikelen kopen en minder (inferieure goederen) goedkope merken.
- d) Aanvankelijk waren de winsten voor de videotheken hoog. Dit (winsten) trekt ondernemers op deze markt aan. Door de toename van het aanbod dalen de verhuurprijzen, waardoor ook de winsten weer dalen. Dit is voor veel ondernemer het teken om weer te stoppen op deze markt.
- e) De producent schrijft de winkelier de verkoopprijs van zijn product voor. Als een winkelier zich hier niet aan houdt wordt er aan hem niet meer geleverd.
- f) Een kartel is een samenwerkingsverband tussen onafhankelijke bedrijven met als doel de onderlinge concurrentie te verminderen.
- g) EU-wetgeving verbiedt kartelvorming. Deze verbodswetgeving beschermt de consument omdat kartelvorming over het algemeen een prijsopdrijving veroorzaakte.
- h) Concurrentie door een breder assortiment en betere service.

Antwoorden van D3-14

- a) Een maximumprijs ligt onder de evenwichtsprijs (marktprijs), hierdoor wordt de consument beschermd. Deze betaalt een lagere prijs dan de evenwichtsprijs.
- b) De letter K. Het snijpunt van de maximumprijslijn en de aanbodlijn is punt G, hoeveelheden lezen we af op de q-as dus letter K.
- c) De letter M. Het snijpunt van de maximumprijslijn en de vraaglijn is punt I, hoeveelheden lezen we af op de q-as dus letter M.
- d) De letter N. Het snijpunt van de minimumprijslijn en de aanbodlijn is punt C, hoeveelheden lezen we af op de q-as dus letter N.
- e) Lijnstuk OK. Het snijpunt van de minimumprijslijn en de vraaglijn is punt A, hoeveelheden lezen we af op de q-as dus letter de letter K heeft de gevraagde hoeveelheid weer.
- f) Het totale aanbod wordt weergegeven door het lijnstuk ON. De consumenten kopen hoeveelheid OK dus de overheid moet de hoeveelheid KN opkopen.
- g) De overheid moet de hoeveelheid KN opkopen tegen de prijs die ze zelf hebben ingesteld. Zo vinden we rechthoek KNCA.

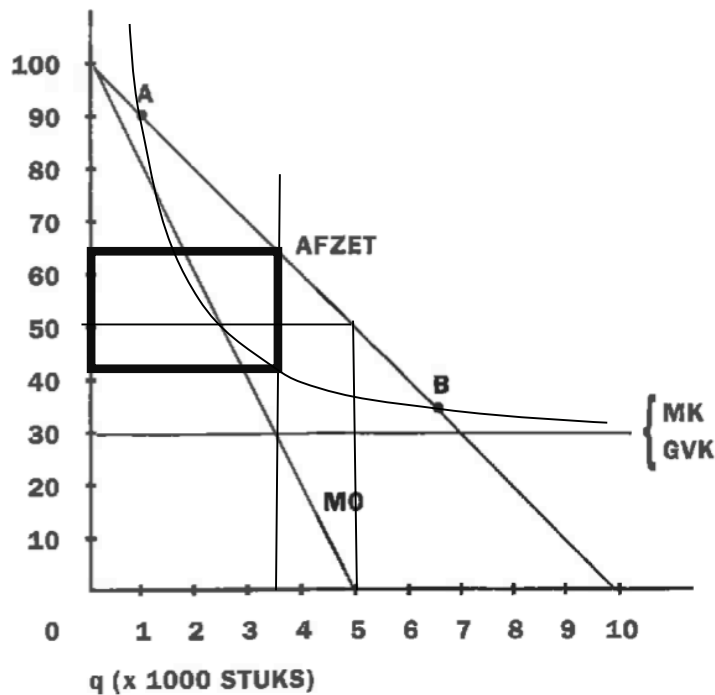
Antwoorden van D3-15

- a) Wettelijk (op basis van de wet), natuurlijk (o.b.v. grondstoffen of kennis), feitelijk (o.b.v. laagste kosten).
- b) Op de inkoopmarkt heeft niemand invloed; de prijs wordt bepaald door de markt (hoeveelheidsaanpassing) op de verkoopmarkt heeft deze producent wel invloed (prijszetting).
- c) Kosten die afhankelijk zijn van de productieomvang.
- d) Kosten die evenredig stijgen met de productieomvang.
- e)

q	TCK	TVK	TK	GCK	GVK	GTK	MK
0	60.000	0	60.000	-	-	-	
2000	60.000	50.000	110.000	30	25	55	25
4000	60.000	100.000	160.000	15	25	40	25
6000	60.000	150.000	210.000	10	25	35	25
8000	60.000	200.000	260.000	7,50	25	32,5	25
10000	60.000	250.000	310.000	6	25	31	25

Antwoorden van D3-16

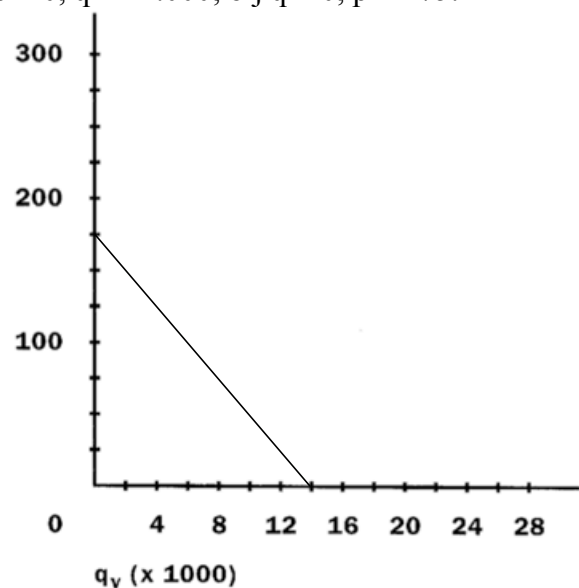
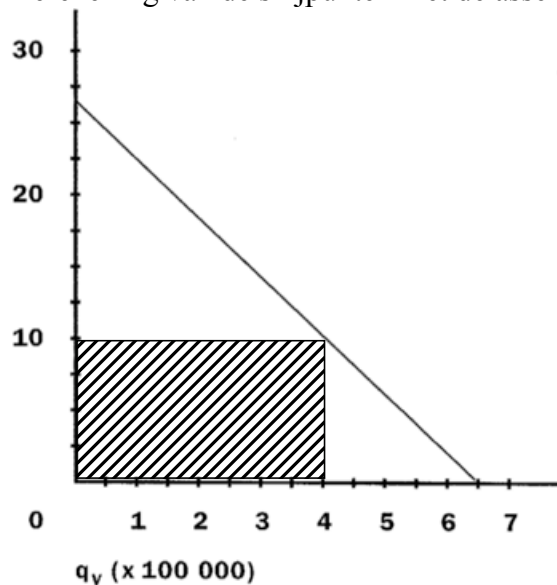
- a) De MK waren 25 euro. Een heffing die de overheid oplegt aan een producent verhogen zijn MK. De MK wordt dus $25 + 5 = 30$
- b) De grafiek is een curve die in punt A en B de GO snijdt. Zie tekening hieronder.
- c) In A en B geldt: $GTK = GO$. Dit zijn dus de break even points. Hier is de winst = 0.
- d) De afzetlijn van een monopolist is de collectieve vraaglijn naar zijn product. Voor de vraag geldt dat als de prijs stijgt/daalt de vraag daalt/stijgt (negatief verband). De vraaglijn daalt dus.
- e)

- f) De omzet is maximaal bij $MO = 0$. De q is dan 5.000 stuks en de prijs \$ 50.
 Omzet (max) = \$ 50 x 5.000 = \$ 250.000

Antwoorden van D3-17

- a) Concurreren met de andere P's van de marketing: assortiment, plaats van de winkel, wel of niet via internet, bieden van service, enz.
- b) Berekening van de snijpunten met de assen: Bij $p = 0$, $q = 14.000$; bij $q = 0$, $p = 175$.

- c) Zie tekening bij b.
- d) p bestseller = 10 $\Rightarrow q$ bestseller = $-25.000 \times 10 + 650.000 = 400.000$
 p educatief = 50 $\Rightarrow q$ educatief = $-80 \times 50 + 14.000 = 10.000$
 TO bestseller = $10 \times 400.000 = 4.000.000$ euro
 TO educatieve = $50 \times 10.000 = 500.000$ euro
TO totaal =	4.500.000 euro	+
- e) p bestseller = 12 $\Rightarrow q$ bestseller = $-25.000 \times 12 + 650.000 = 350.000$
 TO bestseller met interne subsidiëring = $12 \times 350.000 = 4.200.000$ euro
 TO bestseller zonder interne subsidiëring = $10 \times 400.000 = 4.000.000$ euro
	200.000 euro	-
- Beschikbaar bedrag voor educatieve boek:
 Onderstaande schema kloppend maken:
- f) TO bestseller = $12 \times 350.000 = 4.200.000$ euro
 TO educatieve = ?
TO totaal =	4.500.000 euro	+
- Dus TO educatieve = 300.000 euro
- g) p educatief = 150 \Rightarrow
 q educatief = $-80 \times 150 + 14.000 = 2.000 \Rightarrow TO = 150 \times 2.000 = 300.000$ euro
 p educatief = 25 \Rightarrow
 q educatief = $-80 \times 25 + 14.000 = 12.000 \Rightarrow TO = 25 \times 12.000 = 300.000$ euro
- h) Uiteraard tegen de prijs van 25 euro. Dan worden er meer boeken verkocht.
- i) Supermarkten willen vrije prijzen zodat ze met elkaar kunnen concurreren. In dit geval hebben ze alleen interesse voor de bestseller. Dat is het boek dat supermarktklant koopt. Dit boek zou bij interne subsidiëring duurder worden.
- j) De bestsellers-lezers, die betalen 2 euro meer.

Antwoorden van D3-18

- a) TO deelmarkt 1 = $100 \times 25.000 = 2.500.000$ euro
 TO deelmarkt 2 = $100 \times 20.000 = 2.000.000$ euro

	+	
TO totaal =		4.500.000 euro
TVK = $40 \times 45.000 =$	1.800.000 euro	
TCK =	2.000.000 euro	
	+	
TK =		3.800.000 euro
		-
TW =		700.000 euro

- b) Omdat de variabele kosten per eenheid product (= GVK) niet veranderen.
 c) TO max als $MO = 0$. Op deelmarkt 1 geldt $MO = 0$ bij 25.000 stuks. Dat is de huidige productie.
 d) TW max bij $MO = MK$. Op deelmarkt 2 eerst de MO tekenen (zie grafiek). $MO = MK$ bij 40.000 stuks. De prijs aflezen op de GO !! $q^* = 40.000$ en $p^* = € 80$.
 e) TO deelmarkt 1 = $120 \times 20.000 = 2.400.000$ euro
 TO deelmarkt 2 = $80 \times 40.000 = 3.200.000$ euro

	+	
TO totaal =		5.600.000 euro
TVK = $40 \times 45.000 =$	2.400.000 euro	
TCK =	2.000.000 euro	
	+	
TK =		4.400.000 euro
		-
TW =		1.200.000 euro

- f) Bij $q = 25.000$ is $MO < MK$. Minder productie zorgt lagere kosten en voor een hogere prijs. De winst stijgt daardoor.

Antwoorden van D3-19

- a) Snijpunt $MO = MK$ (bij heffing) ligt bij $q^* = 90.000$
 b) De prijs aflezen op de GO-lijn levert een prijs van 7,50 euro op.
 c) Snijpunt $MO = MK$ (bij investering) ligt bij $q^* = 100.000$. De prijs is dan 7 euro
 TO = $7 \times 100.000 = 700.000$
 TK = $5 \times 100.000 = 500.000$

	-	
TW =		200.000

Winst bij heffing (207.000 euro) > Winst bij investering (200.000 euro).

Het bedrijf kiest voor het betalen van de heffing.

- d) Bij $q = 100.000$ is de prijs 7 euro. De kostprijs (GTK) is dan 5 euro bij zowel bij heffing als bij investeren. Kortom de winst is in beide gevallen gelijk (200.000 euro).
 e) Investeren: dan daalt de milieuvervuiling. Bij een heffing worden slechts de kosten gedekt, maar de vervuiling blijft.

Antwoorden van D3-20

- a) Benzine: 1 liter op 10 km = \$ 1,70 per 10 km = $\$ 1,70 / 10 = \$ 0,17$ per km.
LPG: 1 liter op 7,5 km = \$ 0,75 per 7,5 km = $\$ 0,75 / 7,5 = \$ 0,10$ per km.
- b) Vaste lasten LPG = 1.010 + 400 = 1.410. Vaste lasten Benzine = 500. LPG is dus 1.410 – 500 = \$ 910 meer.
- c) De extra vaste kosten moeten worden terugverdiend met de lagere kilometerkosten (LPG is $0,17 - 0,10 = 0,07$ per km goedkoper). Berekening: $\$ 910 / \$ 0,07 = 13.000$ km per jaar.
- d) Een automobilist die 25.000 km per jaar rijdt bespaart: $(25.000 - 13.000) \times \$ 0,07 = \$ 840$ (als er van 14.000 km wordt uitgegaan is de besparing \$ 770).
- e) Dan moet de belasting omhoog. Nu is het al vanaf 13.000 km voordelig. Dat kritische punt moet hoger komen te liggen.
- f) Extra kosten / $\$ 0,07 = 15.000$ km. De extra kosten moeten worden: \$ 1.050.
- g) Ja ! Een automobilist die 25.000 km per jaar rijdt bespaart dan : $(25.000 - 15.000) \times \$ 0,07 = \$ 700$.
- h) Aanmoedigen: 1. De consument kan goedkoper rijden 2. het is beter voor het milieu. Zowel in enge als in ruime zin stijgt de welvaart.

Antwoorden van D3-21

- a) Voor de recessie hoeveelheid D door de recessie hoeveelheid B.
- b) Voor de recessie/prijsstijging D door de recessie/prijsstijging hoeveelheid A.
- c) Kosten stegen en dat betekent dat bij een gelijke omzet de winst daalt. Bedrijven moeten dus hun marktaandeel vergroten zodat de omzet stijgt en de hogere kosten worden gecompenseerd.
- d) Deze klanten gaan niet vaker reizen als de prijs daalt. De behoefte om te reizen is een zakelijke behoefte. Deze klanten zijn bereid een hoge prijs te betalen mits er een goede service wordt geboden.
- e) De procentuele verandering van de vraag naar vliegtrips onder invloed van een procentuele prijsverandering.
- f) Ze willen het liefst dat als ze de prijs verhogen klanten toch blijven reizen en de vraag dus niet daalt. De vraag noemen we dan inelastisch. De elasticiteit is dan klein.

Antwoorden van D3-22

- a) De 'Cordo Graniet 1000' is 100 euro en goed (voldoet aan de twee eisen)
- b) Prijs, smaak, versheid, verpakking, kwaliteit.
- c) Prijs, formaat, kwaliteit beeld, kwaliteit geluid, (aansluit)mogelijkheden.
- d) Overleg met Ministerie van Economische Zaken.
- e) Mogelijkheid tot uitgestelde betaling (koop nu betaal later), mogelijkheid om te lenen tegen een (lage) rente.
- f) Volksgezondheid, milieu, duurzaamheid.